NR. 11/90
28 OKT 1990

SØVÆRNS-ORIENTERING

DANSKE TORDENSKIOLD-VENNER
TORDENSKIOLD 300 ÅR

Søofficeren Peter Tordenskiold født 28 OKT 1690 fylder 300 år.
(Radering efter maleri af Jacob Coning,
Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot)

Selskabet DANSKE TORDENSKIOLD-VENNER (DTV) stiftedes på Tordenskiolds 275-års fødselsdag 28 OKT 1965.

Stifterne var følgende: Fuldmægtig G. Honnens de Lichtenberg, København, Museumsinspektør Søren Telling, Dannevirke og Direktør E. Friisager, København. Af stifterne er de to førstnævnte desværre afgået ved døden.

Selskabets bestyrelse består i dag af:

Direktør E. Friisager, Formand,
Fhv. Museumsdirektør Dr. phil. Arne Hoff,
Kommandør Preben Holm,
Kommandør E.V. Jørgensen og
Pastor, Dr. theol. Børge Ørsted.

Baggrunden for selskabets oprettelse var en voksende interesse for Tordenskiold, bl.a. som følge af en genopblussen af gamle norsk-danske diskussioner i pressen om muligheden for at flytte Tordenskiold's sarkofag til Norge.

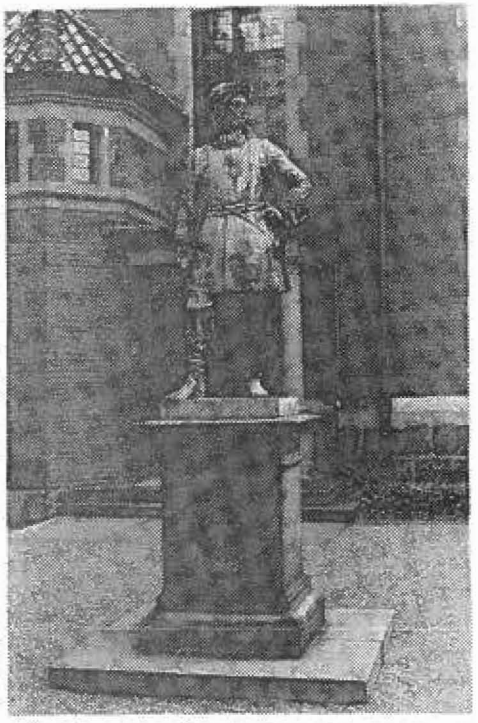

Statue af Tordenskiold ved Holmens kirke,
opstillet i 1878 og udført af H.V. Bissen.

(SMK FOT)

På selve stiftelsesdagen blev den norske kommandør Olav Bergersen - den meget vidende Tordenskiold-biograf - udnævnt til selskabets første æresmedlem.

Den 8 JUL 1966 på 250 års-dagen for slaget i Dynekilden var selskabets formand inviteret til Trondheim i anledning af de store festligheder for denne afgørende sejr. Dermed indledtes et varmt samarbejde mellem den norske broderorganisation NORSK TORDENSKIOLD-FORBUND og DANSKE TORDENSKIOLD-VENNER. Dette samarbejde udbyggedes meget i løbet af de næste år, hvilket medførte, at stridighederne omkring Tordenskiold - flytning af sarkofagen - helt ophørte.

Den 12 NOV 1970 på 250 års-Dagen for Tordenskiolds død i den ulyksalige duel afholdtes en stor mindehøjtidelighed i Holmens Kirke. Kong Frederik IX overværede begivenheden, der var et af selskabets største arrangementer.

I 1972 arrangerede selskabet en sommerudflugt til den lille tyske by Gleidingen, hvor Tordenskiold faldt i duellen. Tordenskiold er byens store søn, og både en kro, gade og skole er opkaldt efter søhelten. Ved byens mellemkomst blev vor tur til en hel folkefest, og siden da har vi haft nær forbindelse med bystyret, som har draget omsorg for, at det lille anlæg, hvor mindestenen for Tordenskiold står, passes på forbilledlig måde.

Samme år indstiftedes TORDENSKIOLD-PRISEN, som hvert år kan tildeles en ung søofficer, der har udført en farefuld og fremragende bedrift i Tordenskiolds ånd. Prisen er meget estimeret inden for Søværnet og er hidtil uddelt 4 gange.

I 1975 var selskabets formand med frue af den norske regering inviteret på en rigtig Tordenskiold-rejse til Norge og blev til sidst modtaget i privataudiens af den norske Konge.

Siden da har selskabet på forskellig måde arrangeret udflugter og besøg, distribueret skrifter og effekter med tilknytning til Tordenskiold såsom den gamle Træskibsflåde og lignende. Men hovedarrangementet hvert år har dog fra første færd været at højtideligholde Tordenskiolds fødselsdag 28 OKT. Ud over nævnte Kommandør Bergersen er udnævnt følgende æresmedlemmer: Fru Andrea Sanner, Ski, Norge, (1977), Søværnets tidligere chef, viceadmiral S. Thostrup (1979) og kontreadmiral F.H. Kjølsen (1983).

Selskabet har et særligt forhold til Korvetten PETER TORDENSKIOLD, som man har fulgt lige fra navngivningen og kommandohejsningen i henholdsvis 1981 og 1982, hvor selskabet var repræsenteret. Vi vil fortsat bestræbe os på at have Korvetten som et kært adoptivbarn.

Fra selskabets første dage har vi haft et meget hjerteligt og varmt samarbejde med vore norske venner, herunder ikke mindst Wessel-slægten og Sjøforsvaret, og her i landet har samarbejdet med Søværnet været forbilledligt. Der er grund til at sige Søværnet med cheferne, Viceadmiral S. Thostrup, Kontreadmiralerne N.F. Lange og J. Philip Rasmussen vor allerbedst tak for den tid, der er gået. På samme måde takker vi alle andre instanser og chefer samt øvrige officerer i Søværnet for den imødekommenhed, hjælp og støtte, som selskabet altid har mødt, når vi bankede på døren.

Et afsluttende signal fra selskabet på vor 25 Års Jubilæumsdag til såvel det norske Sjøforsvar som det danske søværn:

God fart videre frem i Tordenskiolds ånd!

(E. Friisager
formand DTV)

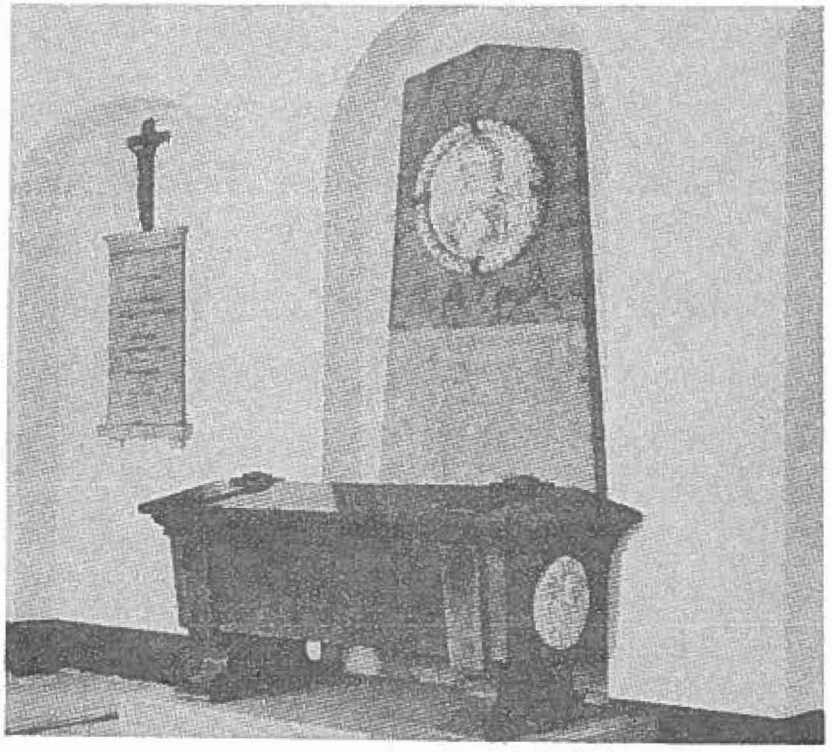

Tordenskiolds gravmæle i Holmens Kirkes kapel.

(Ankerkæden FOT)

ALLE PRIVILEGIER, HERLIGHEDER OG BENÅDNINGER

Den 24. februar 1716 adles den da 25-årige Peter Wessel under navnet Tordenskiold. Man mener, at Tordenskiold selv har leveret Udkast til Våben, og skjoldets udformning. Søværnet har senere udnyttet de enkelte felter som følger: LYNILDEN er overtaget af Torpedobådseskadren, DET DANSKE LØSEN (de korslagte kanoner) af Søværnets Operative Kommando, DEN HVIDE ØRN (henvisende til Tordenskiolds yndlingsfregat af samme navn) af Søværnets Reserveofficersskole i Frederikshavn, medens det fjerde felt med DEN NORSKE LØVE er udtryk for Tordenskiolds Fødeland Norge.

U d d r a g
af
Tordenskiolds Adelspatent, udstedt
den 24. februar 1716.
Det originale Adelspatent findes på
Frederiksborg Slot.

Vi Friderich den Fierde af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn og Ditmarsken, Greve udi Oldenburg og Delmenhorst, Giøre alle Vitterligt, at Vi udi Allernaadigste Henseende til den tro Tieniste og Tapperhed, som vores Capitain ved Vores Søe-Etat Os Elskelig Peter Wessel Os hid indtil allerunderdanigst beviist haver og hand endnu herefter allerunderdanigst skal beviise, Allernaadigst haver bevilget, saa som Vi og hermed og i Kraft af dette Vort Aabet Brev Allernaadigst bevilge, at hand og hans Ægte Børn og Livs Arvinger, samt deris Afkom af Mand og Quindekiøn maa og skal nyde og være deelagtige udi alle Privilegier, Herligheder og Benaadninger, som alle andre af Adelen udi Vore Riger og Lande nu nyde og have...

... Hvorved Vi og saavel som Vores Kongelige Arve Sucessorer og efterkommere udi Regieringen meerbemelte PETER TORDENSKIOLD saavel som hans Ægte Børn og afkom af Mand og Quindekøn, som før er melt, allernaadigst beskytte og haandthæve ville. Forbydendes alle og een hver herimod som foreskrevet staar at hindre eller udi nogen maade forfang at giøre, under Vores og Vores Kongelige Arve Sucessorer udi Regieringen deris Højeste U-naade. Givet paa Vort Slot Kiøbenhavn den Fire og Tyvende Februarii aar efter Christi fødsel Et tusinde Syv Hundrede og Sexten og Vores Regierings Syttende.

UNDER VORES KONGELIGE HAAND OG SIGNET
Friederich R.

(DTV)

FLÅDEOFFICEREN PETER TORDENSKIOLD

Danmarkshistorien er en lang fortælling om alle de mennesker, der har levet og arbejdet i vort land, før vi selv blev født. Langt de fleste har ikke efterladt sig spor og er forlængst glemt som enkeltpersoner. Af de få, der blev berømte, husker vi nulevende danskere færre og færre, simpelthen fordi det ikke længere hører med til almindelig skolelærdom at høre noget om Niels Ebbesen og Birgitte Gøie, A.P. Bernstorff og Thit Jensen - for nu at nævne nogle tilfældige navne, som ethvert barn kendte for 50-60 år siden og som kun få voksne i dag forbinder noget med.

Tordenskiold er et navn, som enhver - barn som voksen - endnu kender. Han var flådeofficer, narrede gang på gang svenskerne og blev stukket ihjel i en duel, da krigen var forbi. Vor hukommelse er hjulpet af de danske tændstikæsker (fabrikat "Gosch", i dag ejet af den - ironisk nok - svenske koncern Star Mark), hvor Tordenskiolds portræt nu har siddet i over 100 år.

Tordenskiold hed egentlig Peter Wessel og blev født i Trondheim. Det er en gammel diskussion, om han var nordmand eller dansker. I 400 år, helt til 1814, var Danmarks konger også konger af Norge, og København var tvillingrigernes hovedstad. På Tordenskiolds tid have Norge omtrent den samme status i det danske rige, som Færøerne og Grønland har i dag.

Da han var meget ung og fyldt med mod på livet - især på livet til søs - var han rejst til København. Nogle år senere brød den krig ud, der skulle blive den sidste i rækken mellem "arvefjenderne" Sverige og Danmark-Norge. Den store nordiske Krig varede fra 1709 til 1720 og blev udkæmpet på vekslende fronter: Skåne og Øresund, Nordtyskland og Østersøen samt de sydligste grænsestrækninger mellem Sverige og Norge. Den 20-årige sekondløjtnant Peter Wessel blev næstkommanderende på en fregat, men allerede efter et halvt års tjeneste fik han sin første selvstændige kommando. Hans hverdag bestod fra 1711 af konvojsejlads mellem Jylland og Norge, afbrudt af jagt på svenske kaperskibe i Skagerrak-Kattegat og rekognosceringer langs den fjendtlige Bohuslenkyst.

Den officielle danske strategi i krigen var generelt henholdende, nærmest defensiv. Der måtte ikke løbes unødige risici. Enhver skibskaptajn var pålagt at undgå kamp, hvis han i rum sø fik øje på et fjendtligt skib med flere kanoner ombord, end hans eget skib havde. Denne forskrift overtrådte Peter Wessel gang på gang - og slap som regel godt fra det. Den vigtigste forklaring herpå er hans eminente talent for søkrigstaktik, thi hvilken chef bærer ikke over med formel ulydighed, når først den har ført til sejr over fjenden?

Blandt sine officerskolleger har Wessel utvivlsomt vakt en vis misundelse, ikke mindst fordi han tidligt i sin karriere nød velvilje hos Kong Frederik IV. Hans lynkarriere er legendarisk: Kaptajnløjtnant som 22-årige, kaptajn to år efter, adlet af kongen under navnet Tordenskiold som 25-årige, udnævnt til kommandør få måneder senere, kontreadmiral som 28-årige og viceadmiral mindre end et år derefter.

Men han havde sandelig noget at have den kongelige velvilje i. Til hans største bedrifter hører overrumplingen i 1716 af den svenske forsyningsflåde i den snævre Dynekil-fjord. Denne aktion lammede svenskerne og tvang Karl 12. til at ændre taktik. Hans to andre triumfer faldt i krigens sidste fase i 1719, erobringen af øfæstningen Marstrand og det natlige overraskelsesangreb på Ny Elfsborg, begge beliggende ved indløbet til Göteborg.

Trods en tidsafstand på snart 300 år er der i dag bevaret flere end 1100 breve og tjenstlige skrivelser fra Tordenskiolds hånd. Man får derigennem et levende indtryk af hans person, især fordi hans sprog ligger langt fra den formelle kancellistil, der ellers var det normale på hans tid. Brevene (der er udgivet i bogform) viser os et ambitiøst ungt menneske og en viljestærk natur, der tidligt vidste, hvad han ville. Han har stolet på sig selv i usædvanlig grad og har på intet tidspunkt i sin karriere blot affundet sig med gældende praksis. Hvis han fandt, at situationen krævede en særlig løsning, gennemførte han den uden hensyn til sine foresattes forventning om, at en søofficer altid gjorde, hvad han havde fået besked på af sine overordnede.

Tordenskiold kunne i sin rastløse energi let blive vred over begået uret, men han havde lige så let ved at blive god igen. At tænke i formalia lå ham fjernt. Han havde både mod og talent til at opføre sig ukonventionelt, i sine handlinger såvel som i sit brevsprog.

Tordenskiold anmoder i 1711 Kongen om at få eget skib at føre og får umiddelbart efter tildelt "Ormen", en Snaue på 5 kanoner. Ikke noget stort skib, men Tordenskiold var Chef og havde folk under sin kommando - 20 år gammel. (DTV)

To gange kom han dog alvorligt i knibe. I 1714 angreb han et svensk kaperskib, der var meget større end hans eget fartøj. Wessel manøvrerede så godt, at kampen var uafgjort, da begge parter var ved at løbe tør for krudt. Han skålede da med den fjendtlige kaptajn, og de to forskudte skibe sejlede hver til sit. Denne episode bragte ham en dansk krigsretssag på halsen, fordi han dels havde indladt sig i kamp med en overmand, dels havde røbet for fjenden, at han ikke havde mere ammunition ombord. Dommen lød på frifindelse for begge anklager.

I 1717 ledede Tordenskiold på eget initiativ et angreb på den svenske flådebase i Strömstad. Det slog fejl og kostede store tab. Selv blev han såret og kort tid efter stillet til regnskab for nederlaget, fordi han havde sat angrebet i værk uden ordre ovenfra. Året efter rensede en forhørskommission ham for enhver mistanke om forsømmelighed og uansvarlighed under angrebet.

Tordenskiold blev aldrig gift, og hans svaghed for kønne piger vides der kun lidt om. Mest konkret at hans knap et-årige datter Pernille døde året efter sin far. Moderen, som vi end ikke kender navnet på, har været af langt ringere social stand end sin berømte elsker.

Hans død som 30-årig - i duel ved Hannover efter at krigen var slut - synes meningsløs, fordi duellens årsag var et skænderi med en forhenværende oberst om en bagatel. Var det søheltens veludviklede retfærdighedssans, der fældede ham så ynkeligt?

Peter Tordenskiold hører til de nationale skikkelser, vi ikke må glemme, hverken i Danmark eller i Norge. Danmarkshistorien er fuld af billeder og skæbner, som vi kan forholde os til eller lade være, alt efter nutidige behov. Men mange af billederne kan være os en god hjælp, hvis vi vil forstå os selv og menneskers vilkår i verden.

Tordenskiold viede sit korte liv til krigens håndværk. Hans militære bedrifter alene berettiger ham dog ikke til den plads i vor folkelige bevidsthed, som han stadig har. Det er snarere hans menneskelige kvaliteter og egenskaber, som vi 1990-danskere kan have udbytte af at få genopfrisket kendskabet til. På det plan føles 300 år ikke som nogen stor afstand.

(Gert Posselt, cand.mag. i historie og etnologi, Nationalmuseet)

TORDENSKIOLD - EN DANSK-NORSK SØOFFICER

Peter Tordenskiold er vel nok en af de mest kendte personer fra vor søkrigshistorie, og med rette benytter Søværnet 300-året for søheltens fødsel til at mindes denne kendte søofficer.

De fleste kender ham på de mere eller mindre fantasifulde puds, han spiller sine modstandere. Men tager man et spadestik dybere vil man komme til at lære ham at kende som en professionel søofficer, der var begavet med et naturtalent som søtaktikker. Et bekendtskab med hans forskellige træfninger, kampe og initiativer er et studium i hvorledes man tænker taktisk under udnyttelse af de til rådighed stående ressourcer.

Selve hans karriere er i sig selv ligeledes enestående. Den skyldtes en kombination af talent, muligheder og miljø. Dobbeltmonarkiet Danmark-Norge blev i 1709 involveret i en krig mod Sverige-Finland, hvorunder vi var allieret med Rusland og Polen. Under denne krig blev der i høj grad brug for fra dansk-norsk side at tilkæmpe sig søherredømmet i egne farvande og Østersøen dels for at sikre forsyningslinierne til hæren, der stod i Skåne dels for at hindre at svenskerne kunne benytte havet som transportvej for deres tropper. Dette var det miljø, som Tordenskiold - eller som han jo hed fra starten Peter Wessel - kom til at bevæge sig i. Netop ved at komme ind i flåden under denne krig var de specielle muligheder tilstede, som tilgodeså hans specielle talent, nemlig den sømilitære kamp. Det må således konstateres, at uden det miljø, krigen skabte, havde der ikke været en berømt Tordenskiold i dag.

For at tilgodese den nye taktik - søtaktikken - der havde udviklet sig i løbet af 1600 årene, oprettedes i København et Søakademi, hvor man ville uddanne unge mænd til på én gang at være sømænd og krigere. Dette akademi - nu Søværnets Officersskole - er i øvrigt et af de ældste eksempler på etableringen af en sådan systematiseret uddannelse af specielle søkrigere. På dette akademi fik Tordenskiold en formentlig nødtørftig uddannelse i 1710-1711. Dels var selve uddannelsen endnu ikke fastlagt dels bevirkede krigen, at der var et udtalt behov for officerer til den udrustede

dansk- norske flåde. Den sparsomme teoretiske uddannelse spillede dog ikke den store rolle for Tordenskiold, idet denne blev rigeligt opvejet dels ved hans praktiske sømandskundskaber, som han allerede på flere lange togter i årene 1706-10 havde erhvervet sig, dels gennem det talent, som han ubestrideligt var i besiddelse af. Han havde derfor et ganske andet og mere specielt udgangspunkt for karrieren end de fleste af hans samtidige.

Miljø og muligheder medførte, at Tordenskiolds specielle talent hurtigt blev konstateret og registreret af hans overordnede. Han fik derfor hurtigere end det normalt ville have været tilfældet en chefskommando, ganske vist over mindre skibe. Men mulighederne, der lå i dette springbræt blev til fulde udnyttet af den unge Tordenskiold, som på dette tidspunkt ikke var mere end 21 år.

Tordenskiolds virke ville vi idag betegne som resultatorienteret, og han viste sig hurtigt som en dygtig krydserchef med udpræget sans for efterretningsindhentning. I 1712 fik han et større skib at føre kommando over, og i 1715 fik han efter erobringen af en af den svenske flådes mest velsejlende fregatter som tak, lov til selv at overtage kommandoen på dette skib, der også som "HVIDE ØRN" beholdt sit navn fra tiden i svensk tjeneste. Under søslagene i Østersøen i 1715 viste Tordenskiold også, at han var i stand til at kæmpe i eskadre. Samme år i oktober viste han gennem fremragende manøvreringsevner, hvorledes en mindre fregat kunne holde to linieskibe i skak og generere disse uden selv at komme i vanskeligheder. Denne affære blev rost meget af viceadmiral Chr. Thomesen Sehested, der i øvrigt havde været chef for Søakademiet mens Tordenskiold var kadet, og er muligvis en af årsagerne til, at Tordenskiold den 24. februar 1716 blev adlet under dette navn. Det er bemærkelsesværdigt at han på dette tidspunkt endnu ikke havde gennemført den første større bedrift, som han senere blev kendt på. Der er her tale om ødelæggelsen i Dynekilen af en stor svensk transportflåde den 8 JUL 1716. Ved denne operation, der var betinget af efterretningsindhentning, viste han både snarrådighed og mod.

Tordenskiold overbringer i en sen nattetime Majestæten (Frederik den Fjerde) budskabet om Carl den 12.s død den 11. December 1718 i en løbegrav foran fæstningen Frederiksten. (DTV)

I erobringen af fæstningen Karlsten ved Marstrand i 1719 viste Tordenskiold evne for at kunne lede større samlede operationer, der både omfattede land- og sømilitære styrker, og ved de efterfølgende angreb på de befæstninger omkring Göteborg, som var en forudsætning for at der derfra kunne operere en svensk eskadre, gav Tordenskiold eksempler på det vi idag ville karakterisere som projektion af sømagt på land.

Alt i alt må det derfor konstateres, at Tordenskiold i høj grad var en professionel søofficer med et naturtalent velegnet til søkrig i hans samtid, og at han mestrede hele spektret fra taktik over operationer til strategi. Han kom ikke til at føre store flåder i kamp, men at han ville have været i stand til dette er der ingen tvivl om, når man nærmere studerer hans virke i 1716-20.

25-årige Peter Wessel adles Tordenskiold
24 FEB 1716 af Kong Frederik IV. (DTV)

(Hans Chr. Bjerg
Marinestabens
historiske
konsulent)

Slædepatrulje SIRIUS 40 års jubilæum
(fortsat fra SVN-ORT nr. 10/90).

Hvis der på SIRIUS stationerne ikke forestår større bygningsændringer eller nybygningsarbejder, er der kun SIRIUS-personel på stationen, der vedligeholder, reparerer og varetager alt selv, ikke mindst de vitale dele som el-værk, vandværk, oliefyr og bygningssikring.

Ved SIRIUS er der ikke tid til at kede sig, for udover allerede nævnte gøremål, har den enkelte også et fagområde med tilsyn, vedligehold og beholdningsansvar.

Adspredelser udover arbejdet er få. Der er postforbindelse 6-7 gange årligt, hvoraf de 4-5 er om sommeren. Når der er tid til en hyggestund i dagligstuen efter aftenkaffen kl. 22, kan der ses video eller fjernsyn som tages ned via parabol. Oftest bliver det dog til en sludder om løst og fast, når man vasket og omklædt slår sig til ro i hyggestuen.

Den daglige husgerning, d.v.s. madlavning, opvask, linnedvask og rengøring lægges der stor vægt på. Kokketørnen og "handy-manden" går på skift mellem patruljens medlemmer, så alle får del i de huslige pligter.

SIRIUS har nu eksisteret i 40 år, og selvom meget nyt og moderne teknik er kommet til, er der altid nok at se til. Der arbejdes alle ugens 7 dage fra kl. 8 til 22. 2200, som nævnt, er der aftenkaffe og derefter omklædning, med mindre der er opkomne ting som losning eller svigt på installationerne, så kløs der på noget længere.

Jagt foregår efter kl. 22, eller under sejladserne, og er en del af tjenesten, da sæl-, hare- eller rypekød er godt supplement til såvel menneske- som hundemad.

Forbindelsen til omverdenen foregår dagligt pr. radio til FLÅDERADIO GRØNNEDAL og/eller FLÅDERADIO FREDERIKSHAVN. Radioen betjenes også af SIRIUS-personellet, der også har kontakt til de enheder der er på patrulje, hvadenten det er på slæde, til fods, på kutter eller i fly.

Vappernes sorgløse tid i sommeren 1990.

(SIRIUS FOT)

Slædekørslen er et kapitel for sig selv.

Først hundene. De stammer oprindelig fra "Den grønlandske Hund", men ved krysninger har SIRIUS fremelsket en tungere og stærkere hund. Den er kælen, og absolut i sit ES når den arbejder foran slæden. Hvalpene til fornyelse af spandene, er små spillopmagere der får lov til at løbe frit omkring til de når "teen-age-alderen", hvorefter de kommer i kæde, som de voksne hunde, klar til at køre med slæden når efterårstræningen begynder.

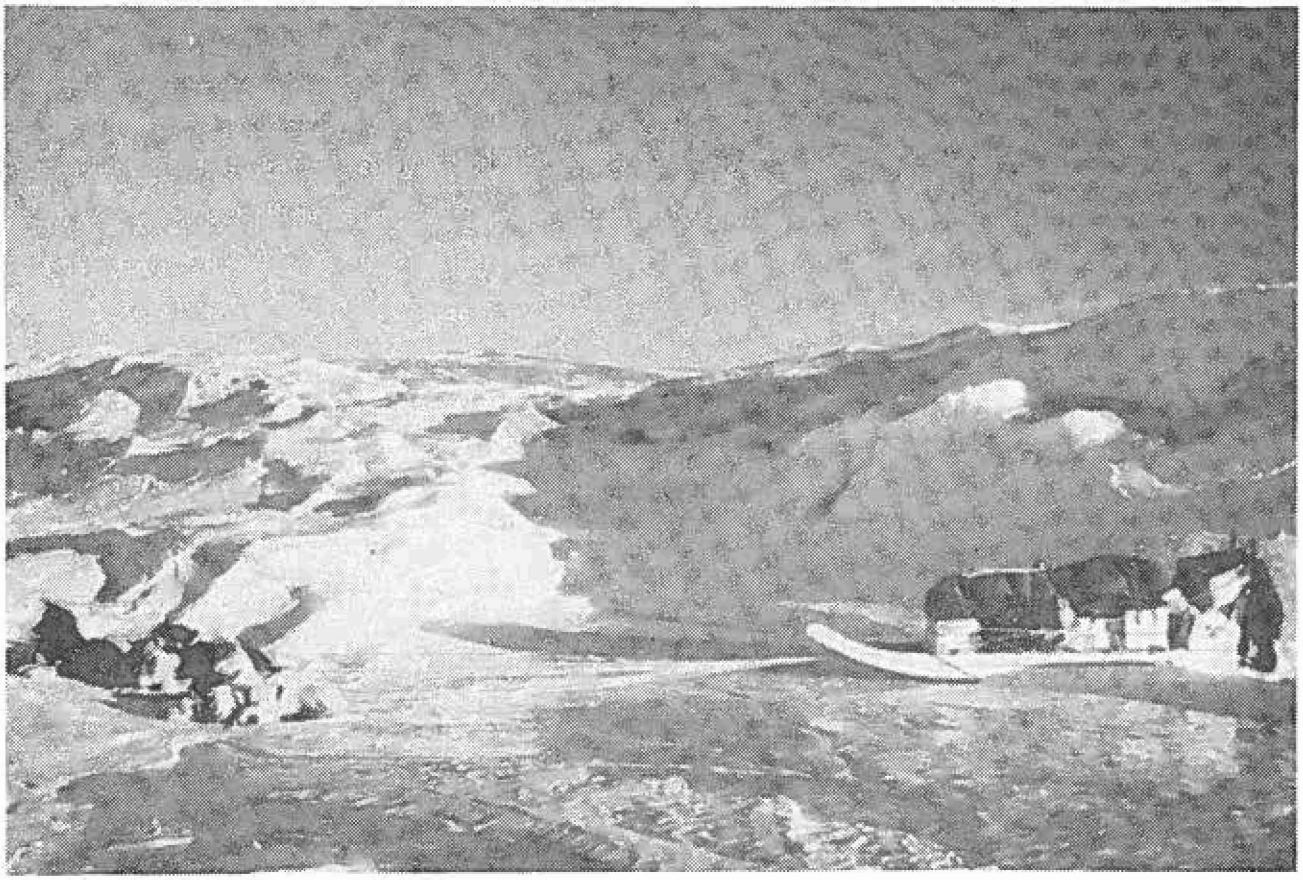

"Patrulje i ødemarken". SIRIUS-slæde med hunde spændt for.

(SIRIUS FOT)

Slæden bygger de tjenstgørende selv. Der er afsat en uge til bygning pr. slædehold. Derved opnås at patruljemanden er i stand til selv at reparere under patruljeringen, hvor temperaturen ikke sjældent er omkring 50° frost.

Slædens meder er af vandfast krydsfinér eller asketræ, forstærket med 7 mm jern på glidefladen, og bundbrædderne er af knastfrit asketræ. Alt er surret sammen med nylonline, så slæden kan "bevæge" sig i det ofte meget uvejsomme terræn. Slæden vejer ca. 90 kg og læsset vejer godt 400 kg. Alt bliver trukket af 11 hunde, der hver vejer 40 til 50 kg.

Udover at bygge slæden fremstiller kuskene også seler, halsbånd, skagler, hundekæder, slædeposer og kasser samt øvrigt udstyr der er individuelt for hver slæde.

Forholdene i patruljens operationsområde er barske og kræver til stadighed stor årvågenhed fra det personel der findes her. Ekstreme frostgrader, storme med orkans styrke og store snemængder, er forhold der, udover tilstedeværelsen af dyr som bjørn, moskusokse og ulv, skal tages forholdsregler mod hele tiden, og ligge klar i patruljemandens "baghoved". Derfor opereres der altid med slædehold bestående af en "gammel" og en "ny" mand, så den "gamle" kan oplære den "nye" til at handle korrekt såvel med sig selv som med hunde og slæde under alle forhold.

Man skal kunne køre hundene i al slags føre, der veksler fra blankis til dyb løs sne, over 10-15 m høje opskruninger, steder hvor der ingen sne eller is er, i elvlejer og pas med stigninger og fald på 20-30%. Sigten varierer fra 0 m, hvor kun kompasset kan støtte én, til over 100 km, hvor kortet 1:1.000.000 giver en glimrende oversigt.

Når man kommer til en hytte eller telt, hvilket er det der oftest sker, p.g.a. de store afstande mellem hytterne, skal alt husgeråd såsom radio, soveposer, madvarer, primusser, skiftetøj o.s.v., o.s.v. "indendørs", hundene skal fodres og alt øvrigt surres. Ved teltning bygges yderligere en snevold til sikring mod stormvejr. I løbet af natten skal hundene checkes flere gange, så når man har kørt sin dagsrejse ved slæden i 6-10 timer, er der behov for den søvn der kan nås, når man vel at mærke har haft radioforbindelse, lavet mad, skrevet dagbog samt lavet optegnelser over patruljeringen.

Et slædehold tilbagelægger ca. 3.500 km på en sæson, og selvom det er langt, hænder det man kan se fra sin teltplads til den man havde natten før; man er kun nået ganske få kilometer p.g.a. føret.

I SIRIUS 40 års historie er der tilbagelagt 530.000 km med slæde, samt et ikke opgjort antal km foretaget under fodpatruljer. Kutterne har sejlet ca. 40.000 sømil, og mere end 200 slædekuske har hver haft to begivenhedsrige år ved Slædepatruljen SIRIUS.

(Tøjhusmuseet præsenterer i øjeblikket en særudstilling om Slædepatruljen SIRIUS).

(SIRIUS)

J. Ruth
Kontreadmiral
Inspektør for Søværnet

Nr. 11/90